

Na cestě do současnosti

In: *Mosty blízké i vzdálené : století Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky*.
Juříčková, Miluše (editor); Kostecká, Marta (editor); Munzar, Jiří (editor); Urválek,
Aleš (editor). Vydání první Brno: Masarykova univerzita, 2019, pp. 29-30

ISBN 978-80-210-9252-5; ISBN 978-80-210-9253-2 (online : pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/141015>

Access Date: 15. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Na cestě do současnosti

Od počátku 70. let nastupuje na brněnské germanistice další generace učitelů. Jsou to lingvista Jaromír Zeman a literární historikové Jiří Munzar a Jaroslav Kovář. Všichni tři dosud na ústavu aktivně působí.

Mezinárodně uznávanou osobností je lingvista Jaromír Zeman. Narodil se 8. 1. 1945 v Příbyslavicích a po maturitě studoval germanistiku a anglistiku na univerzitě v Brně a na Univerzitě Martina Luthera v Halle. Na nynějším Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky FF MU působí od roku 1969. Roku 1972 obhájil v Brně práci *Zur Sprache der Troppauer deutschen Urkunden* a získal titul PhDr. Poté po tříletém studijním pobytu na Univerzitě Karla Marxe v Lipsku obhájil tamtéž roku 1975 práci *Untersuchungen zur Satzgliederung in der deutschen Sprache der Gegenwart*, a získal tak titul dr.phil./CSc. Roku 1990 byl jmenován docentem pro obor německý jazyk, roku 2002 pak se habilitoval pro obor německý jazyk studií *Die deutsche Wortstellung*. Absolvoval řadu stáží na univerzitách a odborných germanistických pracovištích v Pasově, v Řezně, ve Vídni, v Oslo a v Moskvě.

Mezi Zemanovými publikacemi zaujímají významné místo analýzy středověkých textů, a to jak textů listinného charakteru tak i legend (např. *Die Marienlegende des Heinrich Clüsenère*, kterou vydal, přeložil a komentoval). Druhou badatelskou oblastí je slovosled a syntax současné němčiny. Z nesčetných dílčích publikací zde vyniká rozsáhlá publikace zásadního rázu *Die deutsche Wortstellung*, vydaná roku 2002 ve Vídni, které se dostalo velmi dobrého přijetí.

Všestranný zájem germanistický je patrný i na Zemanově činnosti pedagogické. Krom úzce specializovaných germanistických, současné němčině věnovaných přednášek a seminářů, přednáší např. úvod do góštiny a norskou syntax.

Literární historik Jiří Munzar se narodil 7. února 1937 v Praze a tam i navštěvoval střední školu a maturoval roku 1955. V letech 1955–1960 studoval na filozofické fakultě Karlovy univerzity, kde získal roku 1967 titul PhDr. pro obor germánské literatury a dějiny divadla prací „Ibsen a jeho ohlas v Anglii“. Aprobaci získal postupně pro obory anglistika, nordistika, rusistika a germanistika. Působil nejprve na Katedře jazyků ČSAV v Praze (1962–1968), poté v letech 1968–1970 na Vysoké škole zemědělské v Brně a od roku 1971 na Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky FF MU. Roku 1982 získal hodnost CSc. na základě monografie *Angažovanost v tvorbě Grahama Greena*, roku 1986 byl jmenován docentem pro obor germánské literatury. Roku 1997 obhájil habilitační práci *K problematice německo-českých literárních vztahů* a roku 2000 byl jmenován profesorem pro obor dějiny německé literatury. Absolvoval řadu zahraničních stáží (Lipsko, Kolín nad Rýnem, Řezno, Kodaň, Oslo) a účastnil se aktivně četných mezinárodních konferencí doma i v zahraničí (USA, Norsko, Dánsko, Německo, Rakousko, Francie). Roku 1995 mu byla udělena Humboldtova cena. V letech 1991–2003 byl vedoucím ústavu. Po řadu let působil současně i na univerzitě v Hradci Králové.

V oblasti pedagogické se zaměřuje na dějiny německé literatury a dějiny literatur skandinávských, avšak uplatňuje i své zaměření komparatistické (vztahy německé literatury k literaturám světovým, jejich vzájemné ovlivňování). Velkou řadu prací věnoval německy píšícím autorům z Čech a Moravy (zejména to byli Marie von Ebner-Eschenbachová, Franz Werfel, Max Brod), recepci německých a rakouských autorů u nás a vůbec česko-německým literárním

vztahům, dále pak problematice translatologické. Autoři současní, kterými se nejvíce zabýval, jsou Graham Greene a Heinrich Böll. Rovněž Munzarova činnost překladatelská stojí za pozornost. Překládal nejvíce z němčiny a angličtiny, ale také ze švédštiny a ruštiny, a to beletrii i odbornou literaturu. Jeho nejvýznamnějšími překlady z němčiny jsou díla Clemense Brentana a Josepha von Eichendorffa.

Významná část badatelské a pedagogické činnosti J. Munzara dodnes patří skandinávským literaturám, na prvním místě dánské literatuře, ale také postavení dramatika Henrika Ibsena v evropském kontextu. Jiří Munzar představuje dnes kontinuitu našeho pracoviště tak, jak se vyvíjela v posledním půlstoletí. Jeho aktivity propojují síť univerzitních tuzemských i zahraničních pracovišť. Je autoritou odbornou, učitelskou i lidskou.

Literární historik Jaroslav Kovář se narodil 19. října 1949 ve Šternberku. Maturoval roku 1967 a v letech 1967–1972 studoval obory němčina a čeština na filozofické fakultě brněnské univerzity. Roku 1975 obhájil disertační práci v oboru teorie a dějiny německé literatury *Zur Problematik der ersten Schaffensperiode Hermann Hesses* a získal titul PhDr., roku 1987 pak v témže oboru obhájil práci kandidátskou *Válka a fašismus v současné próze NDR*. V letech 1973–1975 byl asistentem na katedře germanistiky tehdejší FF UJEP, od roku 1975 je zde odborným asistentem. V období 1976–1979 pak působil jako lektor českého jazyka a literatury na Humboldtově univerzitě v Berlíně. V letech 1990–1993 byl lektorem českého jazyka a literatury na Univerzitě ve Vídni, v letech 1995–1996 působil jako lektor českého jazyka a literatury na univerzitě v Řezně. V letech 2003–2016 byl vedoucím pracoviště.

Ve své činnosti pedagogické se soustřeďuje na současnou literaturu v německy mluvících zemích se zvláštním zaměřením na současnou literaturu rakouskou a švýcarskou a na literaturu v bývalé NDR a na interpretaci konkrétních prozaických děl. Dále se ve výuce zaměřuje na literární překlad a vede překladová a tlumočnická cvičení. V činnosti vědeckovýzkumné se Kovář nejvíce zabývá německou, rakouskou a švýcarskou literaturou 20. století, česko-německými literárními a kulturními vztahy a teorií literárního překladu. Aktivně se účastnil řady mezinárodních literárněvědných konferencí, u nás i v zahraničí, a na vyzvání konal přednášky na univerzitách v Berlíně v Řezně. Publikoval velké množství odborných germanistických příspěvků a byl editorem řady germanistických sborníků. Z četných knižních překladů Jaroslava Kováře si zvláštní zmínky zaslouží velmi zdařilý překlad výboru z poezie Ericha Frieda.